

1/3/21 - Pesachim Daf 43 - Are Ladies obligated in the Mitzva of Sippur Yitzias Mitzraim?

תלמוד בבלי מסכת פסחים דף מג עמוד ב

דאמר רבי אליעזר: נשים חייבות באכילת מצה דבר תורה, שנאמר לא תאכל עליו חמץ וגו' כל שיחנו בבל תאכל חמץ - ישנו באכילת מצה. והני נשי נמי, הואיל וישנן בבל תאכל חמץ - ישנן בקום אכול מצה/

ספר החינוך פרשת בא מצוה כא מצות סיפור יציאת מצרים

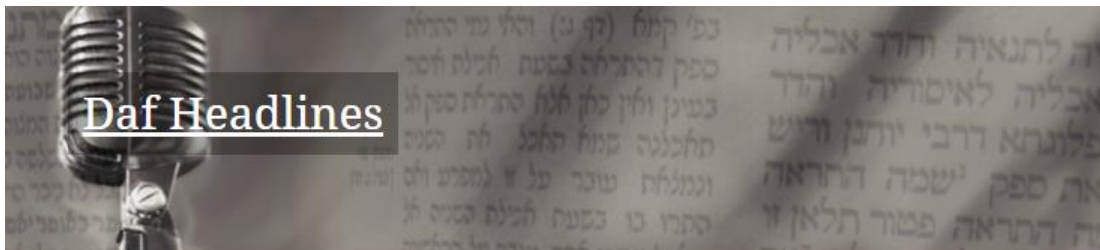
ונוהגת בזכרים ונקבות, בכל מקום ובכל זמן. ועובר עליה ביטל עשה.

מנחת חינוך שם אות י

ונוהגת בזכרים ונקבות וכו'. דבר זה חידוש גדול אצלי, למה תהיה נוהגת מצוה זו בנשים כיון דהוי מצות עשה שהזמן גרמא ונשים פטורות. ור"מ כאן פ"ו ה"י גבי אכילת מצה כתב מפורש דנשים חייבות, כמבואר בש"ס [פסחים מ"ג ע"ב], אבל כאן לא כתב זה, ולא מצאתי זה בשום מקום. ועיין ר"מ פ"ב מעכו"ם ה"ג, חשיב המצוות עשה שהזמן גרמן שנשים חייבות, קידוש היום ואכילת מצה ופסח ושמחה והקהל, ולא חשיב זה, מהיכא תיתי יתחייבו נשים במצוה זו. ולומר הטעם שנשים היו ג"כ באותו הנס, כמו מקרא מגילה [עיין מגילה ד' ע"א] וארבע כוסות [עיין פסחים ק"ח ע"ב], כבר הוכיחו התוס' בכמה מקומות [עי"ש] דדבר זה אינו אלא דרבנן. ועיין שאגת אריה הל' קריאת שמע [סי' י"ב], בירר בראיות דגם בכל השנה נשים פטורות מזכירת יציאת מצרים מפני שהזמן גרמא, מכל שכן מצוה זו שהיא פעם אחת בשנה ודאי הזמן גרמא, ולא מצאתי בשום פנים טעם למה יתחייבו נשים וכו' ואין ראייה מאשתו שואלתו [פסחים קט"ז ע"א], היינו דמצוה עליו שיהיה כן, אבל על האשה ודאי אין מצוה כלל. וגם החומרא של הרב המחבר מביא לידי קולא, כי לדבריו נשים מוציאות אנשים ידי חובה בסיפור יציאת מצרים, ובאמת כל שאינו מחויב בדבר אינו מוציא, עיין ש"ס [שם ע"ב] גבי רב יוסף ורב ששת דאמרו אגדתא וכו'. ולומר כיון דהתורה אמרה בעבור זה בשעה שיש מצוה וכו', והן חייבות באכילת מצה חייבות ג"כ בזה, אין זה כלום, דהתורה כתבה לגבי אנשים דאז הוא זמן חיוב, ומצינו כיוצא בזה במצוות אחרות ומ"מ אין הנשים חייבות, וצע"ג בזה.

שולחן ערוך אורח חיים הלכות פסח סימן תעב סעיף יד

גם הנשים חייבות בארבע כוסות ובכל מצות הנוהגות באותו לילה.

משנה ברורה סימן תעב ס"ק מה

מצות הנהוגות וכו' - כגון מצה ומרור ואמירת הגדה:

שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ה סימן כ ד"ה אם האיש

אם האיש אינו יכול לומר את ההגדה ואשתו יודעת, הנה פשוט לכאורה דמאחר שהאשה נמי חייבת באמירת הגדה כאנשים, **דבכל חיובי פסח האשה חייבת מהיקשא דכל שיחנו באכילת חמץ ישנו באכילת מצה**, שהוא גם לכל מ"ע דאיכא בפסח מדאורייתא. והא דהוצרך ריב"ל בפסחים דף ק"ח ע"א, על מה שחייבות נשים בד' כוסות, לטעם שאף הן היו באותו הנס, הוא משום דכיוון דהוא רק מדרבנן היה מקום לומר דכיוון דהוא זמן גרמא, שהתורה הקלה להן בשאר מצוות, לא תיקנו להן רבנן, אף בפסח שחייבות במ"ע שמן התורה. לכן אמר ריב"ל שגם לנשים תיקנו, מטעם שאף הן היו באותו הנס.